

Управління культури Полтавської
обласної державної адміністрації

Обласна бібліотека для
юнацтва ім. Олеся Гончара

Серія «Сучасні українські письменники»

Психологізм та фесричність у творах Юрія Винничука

Інтелект-реліз

ВИП. 19

83.34Укр6
П86

Укладач: *Варвара Василівна Потуремець*

Психологізм та феєричність у творчості Юрія
Винничука : інтелект-реліз / авт. укладач В. В. Потуремець.
– Полтава, 2016. – 12 с.

Інтелект-реліз із серії «Сучасні українські
письменники» присвячене творчості відомого українського
письменника Юрія Винничука – першого лауреата премії
«Книга року Бі-Бі-Сі», автора відомих літературних творів,
дослідника Львова.

**«Жодна країна не потерпіла б у себе
такого хамства, як наплювання її
святинь та обстрікування
історії - окрім України»**

Юрій Винничук

Винничук Юрій Павлович – письменник, «батько чорного гумору» в українській літературі, дослідник Львова, автор еротично-гумористичних бестселерів, літературно-політичних провокацій та містифікацій. В його фан-клуб входять школярі і викладачі університетів.

Народився 18 березня 1952 року у Станіславі (Івано-Франківську). Освіту здобув у Прикарпатському університеті імені В. Стефаника (раніше Івано-Франківський педагогічний інститут), філологічний факультет (1969–1973 роки), учитель української мови і літератури.

У 1974р. переїхав до Львова, працював вантажником, художником-оформлювачем.

1987–1991р.р. — режисер Львівського естрадного театру «Не журись!». Був автором сценаріїв для вистав та пісенних текстів. У 1990р. покинув театр і разом зі Стефком Оробцем створив «Кабарет Юрця і Стефця».

1991–1994р.р. — редактор відділу містики та сенсацій газети «Post-Поступ».

1995–1998 р.р. — головний редактор газети «Гульвіса» у Львові.

1998–1999 р.р. — редактор відділу газети «Поступ».

З 2006 р. — головний редактор газети «Post-Поступ» (відновленої).

Член Асоціації українських письменників (з 1997 року).

Автор збірки поезій «Відображення» (1990), збірки прози «Спалах» (1990), «Вікна застиглого часу» (2001), «Місце для Дракона» (2002), вибраного в англійському перекладі «*The windows of time frozen*» (2000), повістей: «Ласкаво просимо в Щуроград» (1992), «Діви ночі» (1992), «Житіє гаремное» (1996), романів «Мальва Ланда» (2000) і «Танго смерті» (2012), краєзнавчих книг: «Легенди Львова» (1999), «Кнайпи Львова» (2000,), «Таємниці львівської кави» (2001), міфологічної енциклопедії «Книга бестій» (2003).

Юрій Винничук упорядник антологій української фантастики XIX століття «Огнений змій» (1989), української літературної казки XIX століття «Срібна книга казок» (1993), серії книг «Юрій Винничук презентує» (8 книжок), «Казкова скарбниця» (3 книжки), «Весняні ігри в осінніх садах» (2005), «Зачароване місце» (2006). У липні 2011 року видавництво Мистецької агенції «Наш Формат» випустило аудіоверсію «Весняні ігри в осінніх садах» (озвучка — Олексій Богданович, народний артист України, продюсер — Сергій

Куцан, звукорежисер — Володимир Муляр), *«Ги-гу-и»* (2007), *«Груші в тісті»* (2010).

Автор трагікомедії на одну дію *«Останній Бункер»*. Твори перекладалися в Англії, Аргентині, Білорусі, Канаді, Німеччині, Польщі, Сербії, США, Чехії, Хорватії. За казками знято мультфільми *«Історія одного Поросятка»* та *«Я метелик вивчав життя»*.

Письменник - автор перекладів з англійської, валлійської, слов'янських мов. Переклав з чеської мови твори Богуміла Грабала: *«Вар'яти»*, *«Я обслуговував англійського короля»*. У січні 2012 року ім'я Юрія Винничука набуло розголосу в зв'язку з публікацією його вірша *«Убий піда...са»* та заявою комуніста Леоніда Грача до прокуратури, в якій стверджується, що згаданий твір має порнографічний характер та закликає до повалення існуючого ладу.

У 2015 році вийшов роман *« Аптекар»*. Роман отримав чимало схвальних відгуків, став фіналістом конкурсу *«Книга року Бі-Бі-Сі»*, проте поступився збірці оповідань Василя Махна.

Нагороди

За щотижневу сторінку *Юзя Обсерватора* в газеті *«Post-Поступ»* отримав титул *«Галицький лицар»* (1999).

Став першим лауреатом премії *«Книга року Бі-Бі-Сі»* за роман *«Весняні ігри в осінніх садах»* (2005). Отримав відзнаку *«Золотий письменник України»* (2012). У грудні 2012 року роман Винничука *«Танго смерті»* був відзначений премією *«Книга року Бі-Бі-Сі»*.

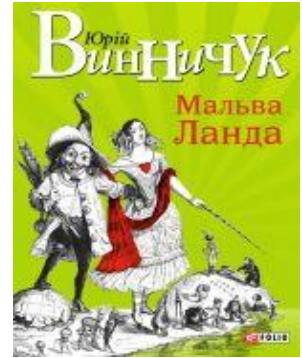
Визнаний Послом галицької кухні за визначний внесок у популяризацію галицької кулінарії, нагороджений відповідною відзнакою Клубу галицької кухні (2013).

Юрій Винничук — одна з наймасштабніших постатей сучасного українського літературного процесу: блискучий дорослий і дитячий письменник, поет, перекладач, упорядник, актор, редактор, містифікатор, засновник театру-кабаре, знавець жіночих і дитячих душ.

Письменник мешкає у містечку Винники під Львовом, він створив своєрідний міф цього місця, де свого часу пройшло дитинство *«батька»* мазохізму Леопольда фон Захер-Мазоха, спадкоємність з яким спостерігається у Винничука, котрий пише: *«Винники – це земля мазохізму. Винники – це концентрат мазохізму. Тут усе ним пашисть і дихає. Тут кури живуть тільки для того, щоб нести яйця і йти на заріз без жодних вагань. Незарізана курка страждає і мучиться, і буває, що з розпуки навіть кінчає самогубством. Тут свині ніколи не кричать так пронизливо, як деінде, коли їх колють. А щоб вони отримали якнайбільше задоволення, гуманні винниківські різники смалять і потрошать їх живцем»*.

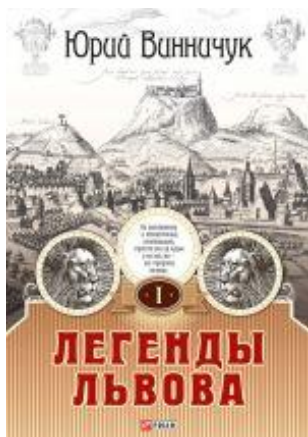
Творчість Юрія Винничука «Мальва Ланда»

Значний за розміром й багатий на літературні досягнення роман «Мальва Ланда» став квінтесенцією безмежної фантазії Юрія Винничука, його сміливого гумору та спокусливого еротизму. Цей твір насичений дивовижними персонажами, сюрреалістичними мареннями та хвилюючими поворотами сюжету. Дія його відбувається на фантазійній сміттязці, яка населена симпатичними потворами – клаками, жарівляками, дротяними удавами, привидами, русалками; там є Море Борщів і там подають каву по-сміттязьському... Але не все так смішно. Написаний на початку 1990-х, цей роман видався на диво сучасним. Ось рядки з нього: «... – Свобода, за яку не пролили жодної краплі крові, не має вартости. Її не можна оцінити. – Чи мало крові пролили досі? – спитав князь. – Ту кров пролили інші покоління... Потрібна свіжа кров... Війна очищуюча і об'єднуюча, війна, як дощ після посухи, скропить націю кров'ю і зливає її в один міцний кулак. Схід і Захід повинні стати одним цілим...». Чи міг хтось уявити, що ці слова виявляться пророчими. Герой роману Ю. Винничука Бумблякевич шукає романтично-загадкову Мальву Ланду, невидимий і невловимий образ якої проходить через три частини твору: від першого розділу, що називається «Вимарюванням Мальви», до заключного, який за багатовіковою романною традицією, має назву «Спілог». Саме пригоди Бумблякевича у пошуках фантомної героїні, яка трансформується то у персонаж-уяву, то у персонаж-примару, то у персонаж-притчу, вибудовують зовнішній подієвий каркас роману. Зовнішню канву подій утворює феєрія численних зустрічей Бумблякевича з химерними персонажами.

Ю. Винничук звертається до ірреально-фантастичної реальності. Тої, що завжди існувала всупереч офіційній і видимій. Винничук взяв на озброєння казкову стратегію. Пошуки у творі таємничої поетки Мальви Ланди – це, насамперед, пошук ідеалу. Винничукова казка, як і все прекрасне на цій землі, ніколи не закінчується.

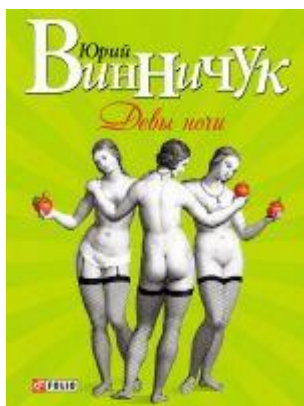
«*Легенди Львова*»

В цьому творі Юрій Винничук вперше зібрав під однією обкладинкою все, що вдалося дізнатись про унікальне місто в фольклорних записках минулого.

Це книга, за якою львів'яни і не тільки вони, тужили давно. Її герої – король Данило і блазень Олелько, король Лев і славний бургомістр Зиморович. Давній казковий Львів українців, поляків, євреїв, вірмен та інших народів постає перед нами, як унікальне явище світової культури, джерело багатющого міського фольклору та життєрадісного гумору.

«*Діви ночі*»

Повість «Діви ночі» – один з найвідоміших бестселерів української літератури. Він був надрукований ще 1992 року, декілька разів перевидавався, але знову швидко зникав із полиць.

...Події книги розгортаються у 1978 році. Герой повертається з армії і з головою поринає у шалений вир життя – такого, якого він ще не знав. «Фарцовка», друзі-сутенери, проститутки, стара пані, що у своїй «школі» готує дівчат для певних послуг... Лише завдяки власній розсудливості герою твору вдається не тільки виборсатися

з такої життєвої каламуті, а й стати на шлях духовного очищення.

«*Весняні ігри в осінніх садах*»

Роман «Весняні ігри в осінніх садах» переміг 2006 року в номінації «Книга року ВВС».

Це глибоко інтимний і відвертий твір, в якому зі зворушливою проникливістю постають одвічні проблеми Любові й Смерті. Тема кохання і пристрасті займає тут провідне місце. Але пристрасть, яка спонукає до самогубства, зумовлює і своєрідну композицію твору: навколо головного героя групуються інші герої — його коханки.

Інтимне життя автора постає перед читачем голе, відверте й чуттєве. Але поява ще однієї героїні Мар'яни і несподіваний фінал змушують читача поглянути на роман з іншого кута зору.

«Танго смерті»

Події у новому романі Юрія Винничука «Танго смерті» розгортаються у двох сюжетних зрізах. У довоєнному Львові і під час Другої світової війни четверо друзів — українець, поляк, німець і єврей, батьки яких були бійцями армії УНР і загинули у 1921 році під Базаром, — переживають різноманітні пригоди, закохуються, воюють, але за будь-яких катаклізмів не зраджують своєї дружби. Паралельно у наші дні відбуваються інші події з іншими героями. І не лише у Львові, але й у Туреччині. Проте яким чином обидві сюжетні лінії зйдуться до купи, можна

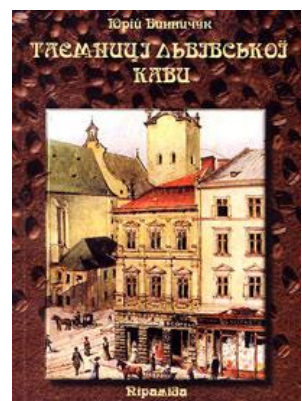

довідатися у несподіваному фіналі. Манеру Юрія Винничука можна миттєво упізнати, настільки вона відрізняється від усього, що для нас звичне у нашій літературі. Але манера письма у цьому романі — це також і новий Винничук із захоплюючим сюжетом, в якому є і пошуки давнього манускрипту, і таємниця «Танго смерті», яке виконували в'язні Янівського концтабору у Львові. Це книга, яку мовби не читаєш, а живеш у ній. Андрій Любка: «Отримавши змогу стати першим читачем роману «Танго смерті» в рукописі, мушу визнати, що з його появою маємо тепер українського Умберто Еко та ще й з нотками Борхеса. Вплести в тканину твору і трагізм, і гумор, і любовну та детективну інтригу, і цілі сторінки енциклопедичних знань та переказів, описати довоєнний Львів так живо, так смачно — для цього треба було оволодіти неабиякою майстерністю і неабиякими знаннями».

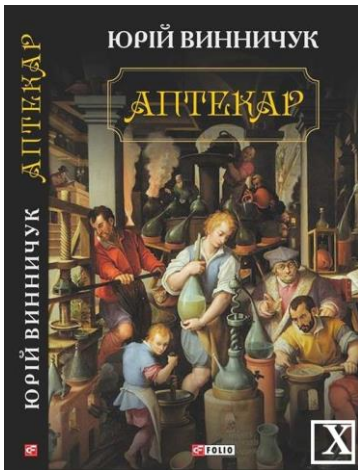
«Таємниці львівської кави»

Львів – місто з ароматом кави, особливого напою, що змінює настрій і долю людини. Адже саме за горнятком запашної кави ухвалюють важливі рішення, освідчуються в коханні. Кава і Львів – це дві легенди, поєднані в єдине ціле.

Про давні традиції вживання цього напою, висловлювання відомих людей, секрети приготування кави, захоплюючі легенди, цікаві історії, - усе це в новій книзі Ю.Винничука «Таємниці львівської кави»

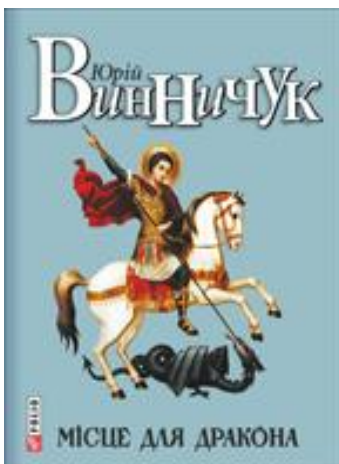
«Аптекарь»

Події нового роману Юрія Винничука «Аптекарь» відбуваються у 1646 – 1648 роках спочатку у Венеційській республіці, а далі – у Львові. Історичне тло уміло використане для захопливої гри в дійсне-недійсне, де персонажі історичні сусідять з вигаданими, а їхні складні стосунки формуються у любовні трикутники. Фантазійні описи звучать, як реальні, авторська вигадка відходить на другий план, змушуючи читача вірити у світ, витканий зі сну. Проза Ю. Винничука – це завжди інтригуюча оповідь завдяки бурхливій уяві майстра вишуканих стилізацій. Автор знову дивує тим, що новий роман, який поєднує у собі метафоричність і гострий сюжет, не схожий на жоден попередній.

Хоча окремі натяки й алюзії єднають його з «Танго смерті».

«Місце для дракона»

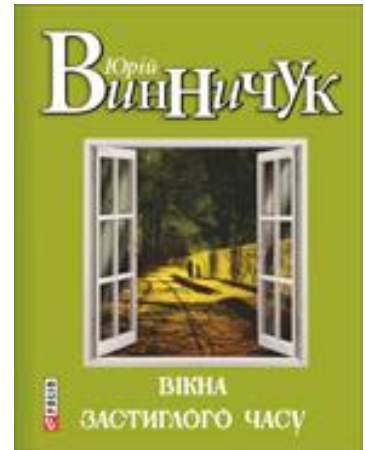

«Місце для дракона» — напрочуд дивна історія, у якій усе навпаки: дракон на ім'я Грицько — це не лютий і кровожерливий хижак, що поїдає молодлиць, а добрий травоїдний мрійник та романтик, натомість лицарі на чолі з володарем королівства — підступні та боязливі. Дракон тішиться метеликам, пише вірші та читає Біблію. Біля його печери замість людських останків милують око доглянуті клумбочки мальв, а своє полум'яне дихання він спрямовує тільки вгору — щоб не нищити природу. Він не їсть м'яса і не хоче нікого вбивати. Але традиції ніхто не відміняв, і ці традиції зобов'язують будь-що знищити дракона. Добро і зло міняються масками — люди стали драконами, а Грицько-дракон більше людина, ніж самі люди. Отож, чи зможе зрозуміти він закони людського світу, а головне — виправдати їх? Чи знайдеться місце драконові-метелику серед придворних інтриг, королівських змов, лицарських поєдинків і боротьби за принцесу та Люботинське королівство?.. Окрім повісті «Місце для дракона» до книжки увійшли фантастичні та моторошні «Дивні оповідання», «Львівські легенди», а також антиутопічна повість «Ласкаво просимо у Щуроград».

«Вікна застиглого часу»

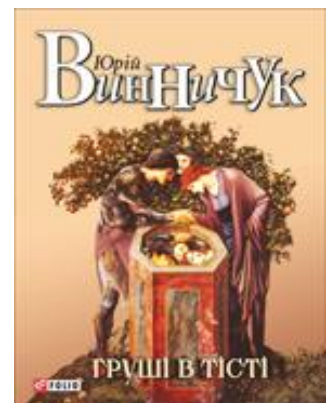
«Вікна застиглого часу» – це одна з найкращих книг Юрія Винничука, вона має велику популярність серед читачів, зазнала декількох перевидань в Україні й перекладена англійською мовою. Події в ній розгортаються у невеликому Станіславі другої половини минулого століття, коли автор був ще дитиною. Люди, які живуть у цьому невеликому містечку, добре знають одне одного, і кожен з них має свою історію. От тільки не завжди зрозуміло, де в цих історіях зникає реальність

і з'являється фантастика, де дійсність перетікає в казку. Світ уяви єднає правду і вигадку, однак все складне і незрозуміле автор витлумачує по-дитячому просто, бо всі учасники цих історій йому дуже добре знайомі, і немає нічого дивного в тому, що відьми та чарівниці — це звичайні сусідки. Магічний реалізм по-українськи, замішаний на легендах, фольклорі, світ мальовничих видінь, барвиста, соковита мова оповідань, що ввійшли до цієї книжки, не залишають байдужими читачів, вражаючи своєю правдивістю і одночасно прозорою наївністю.

«Груші в тісті»

Автобіографічний роман Юрія Винничука «Груші в тісті» видавався неодноразово і завжди мав великий успіх. У ньому автор розповідає про Львів кінця 1970-х — початку 1980-х років, тобто про свою молодість: коли він фарцував (цікаво, чи всі молоді зараз знають, що це), вчився в інституті, служив у лавах армії і... любив. Любив усе — дівчат, друзів, поезію, пригоди... тобто саме життя. Тому у «Грушах...» — безліч історій, наповнених шаленим гумором (не завжди цнотливим), деколи майже вар'ятством, львівським колоритом і навіть пікантними подробицями життя львівської богеми 70-80-х років минулого століття.

Твори Юрія Винничука

Аптекарь : роман / Ю. Винничук. – Харків : Фоліо, 2015. – 380 с.

Весняні ігри в осінніх садах: роман / Ю. Винничук. – Харків : Фоліо, 2013. – 313 с.

Ги-ги-и : автор. збірник / Ю. Винничук. – Львів : Піраміда, 2007. – 240 с.

Діви ночі : пригоди, повість, оповідання / Ю. Винничук. – Київ : Укр. письменник, 1992. – 125 с.

Кнайпи Львова / Ю. Винничук. – Львів : Піраміда, 2001. – 290 с.

Легенди Львова / Ю. Винничук. – Львів : Піраміда, 2004. – 256 с.

Спалах : повісті / Ю. Винничук. – Київ : Рад. письменник, 1990. – 351с.

Танго смерті : роман / Ю. Винничук. – Харків : Фоліо, 2013. – 379 с.

Таємниці львівської кави / Ю. Винничук. – Львів : вид-во Старого Лева, 2015. – 190 с.

Література про творчість Ю. Винничука

Голобородько Я. Нова українська альтернатива : епатажна естетика Ю. Винничука / Я. Голобородько // Укр. мова та література. – 2006. – Ч.9. – С.11-14.

Для письменника писати, немов дихати [Ю.Винничук] // Демократична Україна. – 2012. – 9листоп. – С.19

Карасьов М. Про письменника та епоху : замітки про роман Ю. Винничука «Танго смерті» / М. Карасьов // Українська літературна газета. – 2014. – 11квіт. – С. 19

Курков А. Європейське свято книги / А. Курков // Культура і життя. – 2014. – 17 жовт. – С.5

Родик К. Жива вода ностальгії / К. Родик // Україна молода. – 2015. – 9 берез. – С.13

Родик К. Книжкове потойбіччя / Л. Родик // Україна молода. – 2015. – 2 верес. – С.13

Родик К. Нічні діви не старіють, або свіжий смак консервованого успіху. / К. Родик // Україна молода. – 2015. – 15 лип. – С. 13

Тарасюк Г. Юрій Винничук: «Література – це спосіб мого життя» / Г.Тарасюк // Літературна Україна. – 2005. – 26 трав. – С. 1,6

Юрій Винничук - лауреат конкурсу книги Бі-Бі-Сі // Урядовий кур'єр. – 2006. – 28 лют. – С.16

Для заміток

Серія «Сучасні українські письменники»

Психологізм та фесричність у творах Юрія Винничука

Інтелект-реліз

ВИП.19

Автор-укладач

В. В. Потуремець

Редактор

С. В. Сичова

Комп'ютерна верстка

Д. С. Ведь

Відповідальна за випуск

С. В. Сичова

Підписано до друку 06.06.2016. 12 стор. Тираж 3 прим.

Обласна бібліотека для юнацтва імені Олеся Гончара

36039, м. Полтава. вул. Енгельса, 25а

<http://libgonchar.org> E-mail: pobugonchara@uk

**Психологізм та
фесричність**

у творах Юрія Винничука

